



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 24 lutego 2026 r.
Znak sprawy: DPB.bk.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 15140

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 15140 z dnia 5 lutego 2026 r. dotyczącą nadmiernej biurokracji, Zielonego Ładu i chaosu regulacyjnego w rolnictwie, w tym poruszonych w pytaniach kwestii w zakresie obowiązków administracyjnych, kosztów biurokratycznych, kontroli oraz deregulacji, poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Pragnę podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) na bieżąco podejmuje działania w odpowiedzi na sygnały dochodzące od rolników i organizacji rolniczych dotyczące potrzeb wprowadzania uproszczeń w zakresie realizacji obowiązków administracyjnych. Ponadto zapewnia, aby rolnicy byli stale informowani o wszelkich zmianach przepisów i obowiązkach ich dotyczących.

Przykładem takich działań jest wprowadzenie szeregu zmian i uproszczeń dla rolników we wnioskowaniu np. o płatności bezpośrednie. Dodatkowo, beneficjenci płatności są na bieżąco informowani o planowanych zmianach w zasadach przyznawania dopłat poprzez liczne komunikaty prasowe, audycje telewizyjne oraz organizowane szkolenia. Jednocześnie, podkreślenia wymaga fakt, że przy opracowywaniu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) MRiRW dążyło do ograniczenia obciążenia administracyjnego i zapewnienia uproszczenia w tych elementach, w których było to możliwe.

Niemniej jednak należy zauważyć, że podstawy prawne przyznawania wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027 co do zasady zostały określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 (1), które wchodzi w skład pakietu aktów prawnych implementujących reformę WPR na lata 2023-2027. Reforma ta objęła wszystkie główne instrumenty WPR, wprowadzając szereg znaczących i obowiązkowych do wdrożenia zmian, co przełożyło się również na konieczność ich wdrożenia do legislacji krajowej.

Odnosząc się do kwestii obowiązków administracyjnych obciążających gospodarstwa rolne pragnę zauważyć, że nie mają one charakteru stałego i w dużej mierze są uzależnione od skali prowadzonej działalności oraz zakresu korzystania z instrumentów wsparcia w ramach WPR. Liczba i rodzaj ewentualnych obowiązków administracyjnych zależy od danego gospodarstwa. Im większy udział gospodarstwa w programach pomocowych, takich jak płatności bezpośrednie, w tym ekoschematy, interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne czy działania inwestycyjne, tym zakres wymaganej dokumentacji, ewidencji i sprawozdawczości może być bardziej wymagający. Do obowiązków mogą należeć m.in. prowadzenie rejestrów zabiegów agrotechnicznych, dokumentacji dotyczącej zwierząt, ewidencji stosowania środków ochrony roślin. W konsekwencji poziom obciążeń administracyjnych może znacząco różnić się pomiędzy gospodarstwami.

Analogicznie zróżnicowany charakter mają roczne koszty biurokratyczne ponoszone przez rolników. Mogą one obejmować koszty usług doradczych, przygotowania wniosków (przy czym pragnę podkreślić, że w latach 2023-2024 rolnicy wnioskujący o przyznanie płatności m.in. bezpośrednich otrzymywali nieodpłatną pomoc w zakresie wypełniania wniosków), czy prowadzenia wymaganej dokumentacji. Wysokość tych kosztów zależy od wielkości gospodarstwa, profilu produkcji oraz korzystania z programów wsparcia.

Odnosząc się do kwestii oceny skutków regulacji Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ), należy wyjaśnić, że EZŁ to strategia gospodarcza zakładająca dążenie do zeroemisyjnej gospodarki UE w 2050 r. Obejmuje wszystkie sektory gospodarcze. Sama w sobie nie stanowi wiążących celów. Jej wdrożenie odbywa się poprzez przyjęcie i wdrożenie szeregu aktów prawnych dotyczących m.in.: energetyki, przemysłu, transportu,

budownictwa, rolnictwa, ale też dotyka takich dziedzin jak zdrowie publiczne, edukacja, nauka, rozwój badań i innowacji.

W rolnictwie oznacza wspieranie transformacji w kierunku produkcji zrównoważonej, która pozwoli nie tylko zachować w dobrym stanie zasoby naturalne (gleba, woda, bioróżnorodność), ale też złagodzić zmiany klimatyczne i zbudować odporność na skutki tych zmian (susze, powodzie). Transformacja musi jednak odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki rolnictwa oraz faktu, że jego zasadniczą rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

Jeśli chodzi o kwestię oddziaływania strategii EZŁ na sektor rolny należy wyjaśnić, że założenia tej strategii znalazły odzwierciedlenie w pierwszej kolejności w szeregu strategii sektorowych (np. strategię „Od pola do stołu” czy na rzecz bioróżnorodności), a następnie w licznych aktach prawnych regulujących różne obszary związane z produkcją rolną.

Jednym z takich obszarów są przepisy dotyczące WPR, w ramach której istnieje szereg mechanizmów wsparcia praktyk rolniczych dedykowanych ochronie środowiska i klimatu, które tworzą tzw. zieloną architekturę WPR. Obejmuje ona: (i) normy i wymogi warunkowości, (ii) ekoschematy, (iii) interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne i ekologiczne w II filarze WPR oraz inwestycje środowiskowe, w tym zalesieniowe.

Wraz z gromadzeniem doświadczeń związanych z wdrażaniem PS WPR systematycznie realizowany jest proces wprowadzania uproszczeń w przepisach dotyczących zielonej architektury WPR. Proces ten ma na celu racjonalizację wdrażania założeń EZŁ i zmniejszenie obciążeń administracyjnych ciążących na rolniku. Polska bierze aktywny udział w tym procesie inicjując i prowadząc negocjacje na poziomie europejskim. Efektem tych działań jest m.in. wprowadzenie zmian upraszczających te elementy EZŁ, które wpływały na decyzje produkcyjne rolników lub wymuszały ograniczenia w produkcji rolnej.

Warto przy tym zaznaczyć, że zakres możliwych zmian jest ograniczony przepisami UE. Dlatego niektóre zmiany mogą być wdrożone jedynie po uprzednim dostosowaniu przepisów UE lub mogą wymagać dłuższego czasu - dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy konieczna będzie zmiana PS WPR.

Pierwszy pakiet uproszczeń został przyjęty w maju 2024 r. i wprowadził zmiany w ramach warunkowości środowiskowej dotyczące m.in.: zniesienia obowiązkowego ugorowania 4% gruntów ornych (norma GAEC 8), wprowadzenia możliwości wyboru przez rolnika między dywersyfikacją a zmianowaniem (norma GAEC 7), ustanowienia nowego okresu utrzymania okrywy ochronnej gleby, tj. od dnia zbioru uprawy w plonie głównym do dnia 15 października danego roku (GAEC 6) oraz wyłączenia gospodarstw do 10 ha użytków rolnych z kontroli i sankcji w ramach warunkowości.

Drugi pakiet uproszczeń został ogłoszony w dniu 31 grudnia 2025 r. i wprowadza od kampanii 2026 r. szereg korzystnych rozwiązań i zmian, w tym dotyczących: (i) definicji TUZ, w zakresie możliwości wydłużenia z 5 do 7 lat okresu, po którym grunt orny, na którym corocznie deklarowana jest trawa lub inna zielna roślina pastewna, zostaje przekształcony w TUZ oraz zwiększenia z 5% do 10% poziomu, o jaki wskaźnik TUZ w danym roku może się różnić od wskaźnika referencyjnego, (ii) gospodarstw ekologicznych i w konwersji, poprzez uznanie gospodarstw ekologicznych oraz gospodarstw będących w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne za spełniające normy GAEC 1, 3, 4, 5, 6 i 7 na działkach prowadzonych w systemie rolnictwa ekologicznego, w tym w okresie konwersji, (iii) normy GAEC 7 poprzez zwolnienie z kontroli i kar w zakresie tej normy gospodarstw o powierzchni do 30 hektarów użytków rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności, (iv) małych gospodarstw poprzez wyłączenie rolników wnoszących o wsparcie dla małych gospodarstw z systemu warunkowości środowiskowej, co oznacza brak kontroli i kar w tym zakresie, (v) wdrożenia nowej rolno-środowiskowo-klimatycznej interwencji Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo, w ramach której rolnicy będą mogli ubiegać się o wsparcie stanowiące rekompensatę związaną z obowiązkiem przestrzegania wymogów wynikających z normy GAEC 2.

Jednocześnie rozpoczęła się dyskusja nad przyszłym kształtem WPR. Komisja Europejska w swojej propozycji z lipca 2025 r. podkreśliła zasadniczą rolę WPR we wspieraniu i stabilizowaniu dochodów rolników oraz konieczność zapewniania prostszej i bardziej ukierunkowanej polityki równoważącej relację między zachętami, a obowiązkowymi wymogami. W ramach nowej WPR zaproponowano także wprowadzenie dalszych uproszczeń dla beneficjentów, w tym m.in. w zakresie warunkowości środowiskowej.

Założenia EZŁ realizowane są w rolnictwie również poprzez akty prawne spoza WPR. Stanowisko Polski w odniesieniu do tych aktów pozostaje niezmiennie i stanowi, że przepisy środowiskowo-klimatyczne muszą brać pod uwagę specyfikę produkcji rolnej, być racjonalne i nie uderzać w konkurencyjność gospodarstw i ich możliwości produkcyjne. Dzięki zaangażowaniu Polski na forum UE udało się znacznie złagodzić wymogi proponowane przez KE. Przykładami takich działań jest rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (2), gdzie w wyniku uwag m.in. Polski złagodzone przepisy w zakresie ekosystemów rolnych i zwiększono elastyczność dla państw członkowskich (m.in. dodano zapisy zapewniające dobrowolny charakter zobowiązań z zakresu nawodnień względem rolników i prywatnych właścicieli gruntów), czy zmiana przepisów unijnych dotyczących środków ochrony roślin (3) dająca państwom członkowskim możliwość przesunięcia o rok terminu wejścia w życie obowiązku prowadzenia ewidencji zabiegów ochrony roślin w formacie elektronicznym.

W odniesieniu do pytania dotyczącego kontroli podkreślenia wymaga fakt, że analogicznie, jak obciążenia biurokratyczne, czy koszty administracyjne, kwestia ta jest zróżnicowana na poziomie gospodarstwa i może się różnić między gospodarstwami.

W przypadku płatności obszarowych, kontrole administracyjne są przeprowadzane w odniesieniu do wszystkich wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność. Zakres tych kontroli został określony w art. 100 ust. 1–3 ustawy PS WPR (4). Kontrole administracyjne, w tym tzw. kontrole krzyżowe, mają bowiem na celu weryfikację kryteriów kwalifikowalności do otrzymania płatności. W procesie tym wykorzystywane są dane z systemu monitorowania obszarów (AMS), wyniki kontroli na miejscu oraz zdjęcia geotagowane. W ramach kampanii naboru wniosków w 2024 roku o płatności bezpośrednio złożono ok. 1 212 tys. wniosków, zaś w kampanii 2025 roku złożono ok. 1 186 tys. wniosków, wszystkie wnioski podlegały kontroli administracyjnej.

W nawiązaniu do powyższego warto zaznaczyć, że korzystanie z programów pomocowych i wykorzystywanie środków publicznych wymaga szczególnych procedur zapewniających bezpieczeństwo, racjonalność i efektywność ich wydatkowania.

W odniesieniu do płatności obszarowych państwa członkowskie, w tym Polska, zobowiązane są do ustanowienia takich systemów kontroli, które w skuteczny sposób zapobiegą nieprawidłowościom oraz nadużyciom finansowym. W tym celu przeprowadzane są kontrole beneficjentów polegające na ocenie spełniania przez nich

kryteriów kwalifikowalności i innych niezbędnych zobowiązań. Wynika to wprost z przepisów Unii Europejskiej i nie ma możliwości odstępiania od tego typu działań.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), odpowiedzialna za przeprowadzanie kontroli, podejmuje wszelkie starania, aby ograniczyć do minimum niedogodności dla rolnika wynikające z przeprowadzanych kontroli, zwłaszcza kontroli na miejscu. Przede wszystkim, kontrole na miejscu możliwe do równoczesnej realizacji przeprowadzane są kompleksowo w ramach jednej wizyty. Ukierunkowanie na realizację kontroli kompleksowych wynika również, ze względów organizacyjnych i ekonomicznych ARiMR – pozwala na ograniczenie czasu pracy inspektorów i kosztów kontroli. Nie wszystkie jednak kontrole możliwe są do realizacji w jednym terminie. W odniesieniu do niektórych środków wsparcia, kontrole na miejscu muszą być rozłożone w ciągu roku, tak aby możliwe było sprawdzenie, czy wszystkie zobowiązania wynikające z przepisów KE są przestrzegane. Ponadto, ARiMR w ramach aplikacji eWniosekPlus na bieżąco stara się usprawniać proces wypełniania wniosków poprzez m.in. poprawę ergonomii oraz dostosowując funkcjonalności aplikacji do zgłaszanych potrzeb.

Jednocześnie, warto podkreślić, że w kontekście upraszczania procesu kontroli, wprowadzone zostały pewne zmiany, takie jak złagodzenie kar stosowanych w przypadku wybranych rodzajów uchybień np. nieterminowego sporządzenia planu działalności rolnośrodowiskowej czy nieposiadania dokumentacji przyrodniczej.

Odnosząc się do pytania dotyczącego działań podjętych w celu zapewnienia czytelności i proporcjonalności wymogów środowiskowych, należy wskazać, że wprowadzono szereg rozwiązań mających na celu uproszczenie przepisów, jak np. wprowadzone zmiany w zakresie warunkowości środowiskowej. Ponadto, rolnicy są systematycznie informowani o swoich obowiązkach za pośrednictwem komunikatów publikowanych na stronach internetowych, materiałów informacyjnych, szkoleń oraz wsparcia doradczego. Przekazywane informacje obejmują zarówno zakres wymogów, jak i terminy ich realizacji oraz konsekwencje ewentualnych uchybień.

W nawiązaniu do kwestii odbudowy zaufania rolników do polityki regulacyjnej państwa, pragnę zapewnić, że wnioski rolników, organizacji rolniczych i samorządu rolniczego są każdorazowo poddawane analizie i implementowane, jeżeli umożliwiają to istniejące regulacje prawne. Dodatkowo w przypadku procesu legislacyjnego zapewniona jest jego

transparentność, co umożliwi zainteresowanym stronom czynny udział w procesie stanowienia prawa. MRiRW dąży ponadto do wprowadzania takich rozwiązań, które nie będą stanowiły nadmiernego obciążenia, a jednocześnie będą w zgodzie z obowiązującą legislacją, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym. Należy bowiem zauważyć, że Polska jako członek UE zobowiązana jest również do przestrzegania legislacji unijnej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.)
- (2) rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869
- (3) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/2203 z dnia 31 października 2025 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/564 w zakresie przeniesienia do formatu elektronicznego ewidencji środków ochrony roślin prowadzonej przez użytkowników profesjonalnych
- (4) ustawa o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1741, z późn. zm.)

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów